

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Io. Freinsheimii Commentarii in libros svperstites Q. Cvrtii Rvfi

**Freinsheim, Johann
Curtius Rufus, Quintus**

[Argentorati], [circa 1639 oder später?]

Cap. 3

urn:nbn:de:bsz:31-103771

Comment. in Curtium. lib. 5. c. 2. n. 22. & c. 3. n. 1. 3. 4. 5. 7. 9.

Hist. Eccles. 9, 3. narrat Pulcheriam & sorores pro honestarum mulierum consuetudine, tex-
turis & huiusmodi operibus vacasse. Europe apud Horat. Od. 3, 27.

nisi herile manus

Carpere pensum.

Qui plura desiderat, adeat Tiraquellum in leg. connub. ro. num. 38. & deinceps.
Dempsterum ad Antiquit. Rosini lib. 1. in Paralip. de Sango deo & Ianificio Tanaquil-
lis. & Bernartium ad ista Statii 4, 202.

Stat. dubium catus solante timorem

Fallere - - Sanfouin. de regnis pag. 42.

5, 2, 22. **CONSIDERE**) Similem apud Romanos fuisse morem indi-
cant illa Capitolini Gordian. cap. 6. Socero suo Annio Seneco tantum detulit, ut in fami-
liam eius quasi filium migrasse se crederet, ut nunquam cum eo lauarit, nunquam illo præ-
sente sederit ante præturam. & Tertull. de orat. cap. 12. Irreverens esse adsidere sub conspe-
ctu, contraque conspectum eius, quem maxime reuerentis, ac veneris. Quare non fru-
stra monet Curtius 8, 6, 5. honorem habitum principum liberis, quod licebat sedentibus ve-
sci cum Rege: Pertinet huc, quod eruditissimus Cunaeus de Republ. Hebr. l. 14. probat,
sedendi ius in atria sacerdotum soli regi datum, non ipsi sacerdotibus, nec aliis.

5, 3, 1. **PASITIGRIM**) Ne fallere, non est Tigris ille supra descri-
ptus, qui cum Euphrate Mesopotamiam efficit &c. Raderus. Vide omnino Salmia-
sum in Solini caput 37. pag. 701. Vbi tamen quod p. 702. c. eundem fluvium *Choaßeri*
veteribus, recentioribus *Euleum* vocari tradit; contra quis putare possit, ex Daniele 8,
2. vnde constat Sasa urbem sitam fuisse ad flumen *Hyx Mai*, quod mire congruit cum
Euleo, seu *Eulao* Græcorum. ut monet Schickardus in suo Tarich. Affert & aliam du-
bitandi causam Fern. de Cordoua in cap. 31. didascal. multiplicis, quem vide.

5, 3, 3. **AGRIANIS**) Hæc satis corrupta sunt in Codicibus. Alii *Sa-
rianos* addunt, quos ut Agrianorum istorum illegitimum partum, exesse iubeo. reli-
qua sic constituam: atque Græc. mercenariis militibus, tribus additis millibus Thracum.

5, 3, 4. **MADATES**) Hinc corrigi potest Diodor. 17, 67. in cuius ex-
emplaribus legitur *Madates*; in aliis, *Madates*, scribe *Madates*. facit hanc
correctionem certior Xenophon, ex cuius *Anab.* lib. 5. conicere liceat, hoc nomen
esse Persicum. Quid autem in aliis auctoribus addatur dematuræ huic narratiuncu-
læ, quilibet harum rerum studiosus, ex ipsa collatione perfacile deprehendere poterit.
Tangit & Strab. lib. 15. Sunt & alie complures angustie Persis transiunt iuxta Persiam,
quas Alexander vi pertransiit.

5, 3, 5. **SVPER CAPITA HOSTIVM**) Quod optimum in tali
rerum statu, vel etiam vnicum est consilium. Ita visum viro & duci sapientissimo Xe-
nophonti lib. 4. *ἀναβασ.* Multo potius fuerit, aliquam deserti montis partem clam ipsi
furiim nos occupare &c. Fecitque Alex. cum hic, tum alibi apud Curtium. Ita liberatos
exercitus Romanos à Decio primum, mox à Calpurnio meminimus ad Florum 2, 2, 13.
l. & à Germanis Cæsar de bel. Gal. 7, 67. Idque obseruari præcepit Onofander tra-
teg. cap. 7.

5, 3, 7. **PLVTEIS**) De his vide Lipsii Poliorcet. l. 7.

5, 3, 9. **SIMVL IAM**) Alii, *simul admonens iam*, ex quo coniecerat
Bong. *Simul admonens*. Eam vocem omnino sustulerat Modius, sed intercedit Aci-
dal. glossam potius ista arbitratus, *inter hæc*. Nam, inquit, *simul admonens iam*, valet,
interea dum admonet etiam, dum milites adhuc infligat. Is particula *iam* vsus etiam
infra 9, 5, 12. *ut, antequam ultimus spiritus deficeret, dimicans iam extinguereur*. pro. dum
etiam dimicaret, inter ipsum dimicandum. Apuleius fere consimiliter lib. 6. *Et simul*

dicens libellum ei porrigit. Ego tamen potius cum Modio uoculam admonens exturbem, quæ in his libris, cum sui similibus, saepe locum alienum infederunt; dum cetera sic ordinentur: *castelli exigui & ignobilis simul? Lem inter hæc eminua petebatur.*

QVI VT) Sebif. legebat quem vi &c.

5, 3, 14. *VT IPSAM) Qui vim verbi excusaret non perceperunt, sic mutauere. sed recte se habet uetustior lectio vi ipsum: melius etiam si facias id ipsum.* Indicem adi.

5, 3, 15. *SINE TRIBUTO) Contra Arrianus 3, 3, 26. narrat tributum annum impositum, equos centum, iumenta quingenta, pecudum 30000. quod pecunia signata carerent. Raderus.*

5, 3, 16. *CONTRIBUIT) Ab vno Satrape interdum plures prouinciæ regebantur. Sic Lydia Ioniceque totiusque Phrygiæ eundem Satrapam, Æmilius Prob. in Datame, & Arrian. 1, 5, 18. commemorant. Herod. quoque 5, 127. Oroetem, νόμον πάντι Φρυγίας καὶ Λυδίας καὶ Ἰωνίας, obtinuisse refert. Apud Arrian. 6, 5, 3. Stasfanor, ὁ Ἀγέων, καὶ ὁ Σαζάρον Satrapes. Ibidem Phrataphernes παρθαίων καὶ Ἰερουσαλῶν, Satrapes. Sed & Xerxe regnante vnum eundemque τῆς Συρίας, καὶ Φοινίκης, καὶ Συμαρείου ἵπταρον fuisse ex Iosepho 11, 8. & Esdra 3, 6. patet. quibus in locis ἵπταρον appellatur, qui alias Satrapes. Briffon. lib. 1. de regno Pers. pag. 113. Adde supra ad 5, 1, 43.*

5, 3, 17. *PERSIDEM) At quomodo Persidem prius intrare potuit, quam Susidas pylas. Certe latet hic ingens vitium aut scriptoris, aut voluminis. Ego magnopere velim exfectis duabus uocibus legere; Omni hac regione vastata, die quinto (die quinti diceret Agellius) angustias &c. intrauit.*

PYLAS) An & sic legendum in Diodoro 17, 68. τῆς Συσιάδος καὶ ἡμῶν καὶ πύλας pro πύλας?

QVINDECIM) Ex Diodoro, quem hic maxime sequitur, legend. XXV. quamquam Arrian. 3, 4, 2. quatuor tantum millia tribuat Ariobarzani.

DE INDVSTRIA) Simulationis huius multa passim exempla. Liius 29, 34, 12. Masaniissa ex composito, nunc terrentis, nunc timentis modo, aut ipsa obsequitabat portis, aut cedendo cum timoris simulati specie audaciam hosti faceret, ad insequendum temere eliciebat. Proprium id esse Parthorum notauit ad Flor. 4, 10, 3. g.

5, 3, 19. *INULTI FERARVM RITV) Explicauit hæc ad Florum 3, 3, 17. m. Locis ibi citatis adde Ouid. Metam. 9, 131.*

neque enim moriemur inulti. Habent autem hic quidam libei uocem abundantem, quod inulti quidem ferarum ritu, quod non incommode mutari possit ex Bong. quod inulti, quod fer. ritu.

5, 3, 20. *ALIVS ALIVM LEVANTES) Sic apud Nicetam lib. 3. de Alexio, in oppugnatione Profaci Blachorum castelli: erant qui per præcipites tramites finibus sese attollentes, & in rupibus instar caprearum hesitantes, mania transcendentes, & in ipsam arcem enadere nitentur. Cæsar. de bel. Gal. 7, 47. L. Fabius &c. tres suos nactus manipulares, atque ab iis subleuatus murum ascendit. eos ipse rursus singulos exceptans, in murum extulit. Xenophon ἀναβῆς. Cherisophi copia quam tubam audissent, mox sursum via manifesta uendebant, prætoribus ceteris per tramites non tritos, qua quisque forte fortuna peruenerat, pro uiribus sursum pergentibus, hastisque se mutuo subleuantibus. Denique sunt in toto isto libro plurima egregia de itinere per loca ardua & ab hostibus obfesta faciundo, quæ uile sit conferri cum Curtio. Nos ad præsentem obseruationem de mutuo auxilio in conscendendo, adiciemus adhuc eximum Lii locum de arce Illiturgitana capta 28, 20, 2. Letisum corporum homines, & multa exercitatione pernicium,*

Comment. in Curtium. lib. 5. c. 3. n. 21. 22. 23. & c. 4. n. 2. 3. 4. 5.

cium, clausis secum ferreos portantes, qua per inaequaliter eminentia rupis poterant, scandunt. Sicubi nimis arduum & leue (sic scrib.) saxum occurbat, clausos per modica interualla figentes, quum velut gradus fecissent: primi insequentes extrahentes manu, postremi subleuantes eos qui praese irent, in summum euadunt. Quem locum compara cum Curtiano infra 7, 11, 13.

5, 3, 21. *TANTAE MOLIS*) Quibus etiam in oppugnationibus vrbium, non homines modo, sed & machinae comminuuntur. Vide Lipsii Poliorc. 5, 4. *PVDOR*) Qui hercle non minus vrit animos generosos: vt aliquando vel mortem praepopt. sic apud Flor. 2, 6, 17. Paulum puduit. Et 4, 2, 34. Curioni pudor suauit, vt amissum sua temeritate exercitum, morte sequeretur.

5, 3, 22. *AD EAM*) Ex Pal. est, quod praetuli vulgato; ante eam diem. *MARI*) Tangemus volente DEO, in supplemento.

5, 3, 23. *TRIGINTA*) Quid est, quod Siculus 17, 68. vnde totus hic locus expressus, trecenta stadia regressum dicat? longa locorum intercapedo est trecentorum stadiorum. Trecenta stadia efficiunt nouem milliaria Germanica cum sesquiquadrante; triginta autem non plenum milliarium. Nullum tamen reor mendum intercedere, eo quod Curtius tantum de angustiis loquatur, per quas ad vnum prope milliare est Alexander ingressus; Siculus vero de toto itinere & loco castris in campo delectis. Raderus.

5, 4, 2. *PRADICERE POTERAT*) In Serenissima Reginae CHRISTINAE Bibliotheca MS. fuit, in quo desiderabatur *ti poterat*, quod si recipimus, leg. est, *praediceret*.

PER MEDIAM) Extremae dementiae damnant Alexandrum, qui medium iter, sic enim vulgo legitur; interpretantur *regiam popularemque viam per campos*, Graecis *λωφώρον*. si enim tale iter ea parte patuisset, Alexander cum aperto discrimine, nulla urgente necessitate, nullo temeritatis praemio, impeditos illos arduosque calles eligeret? Quanto aequiorem iudicem habuit Virum praestantissimum Bongarsium, qui & veram lectionem diuinavit, adiutus MSS. suis, in quibus erat *per mediam iter*, quam lect. & alii MSS. fouent. Et sane apertior Persis qua Medos adspicit, situm locorum, atque descriptionem, quae mox num 5. subiicitur, introspecte. Hinc apud Diodor. 17, 68. periti locorum negant *alibi patere iter*, ea scilicet parte, qua ingredi conatus erat Alex. vbi igitur ista via regia? multoties tamen dierum circuitu intrari posse. Curtius etiam addidit qua intrari possit, *per Mediam* scilicet.

5, 4, 3. *INSEPVLTOS*) Vide supra ad 3, 12, 13. & citatos à Raderus Homer. Il. 4. vers. 110. & c. & u. versu 554. Alex. dies genial. 3, 3. Plutarch. Demosth. c. 29. Panormitanum lib. 1. de rebus Alphonfi regis. Virgil. Aen. 11, 102.

5, 4, 4. *QVIDAM*) An Pharnuches Artiani 4, 1, 16.

5, 4, 5. *PERSIS*) Persidem Strabo quoque lib. 15. descripsit, & post hunc Plinius 6, 27. Solinus cap. 54. Ammianus Marcellin. 21, 18. Sed parum inter se & cum Curtio consentiunt. Quicquid est terrarum & montium inter mare Caspium à septentrione, & sinum Persicum, seu mare rubrum à Meridie, Persidi assignatur. Hodie tractus ille, qui est inter Tigrim, sinum Persicum, mare Indicum, seu rubrum, Indum & Iaxartem & Caspium mare, à Sophis Persiae regibus possidetur, quam terrarum portionem Agrippa apud Plin. 6, 27. Medis, Parthis, & Persis attribuit. Raderus.

M. DC. STADIA) Longitudo ex Eratosthenis apud Strabon. lib. 15. sententia ad Caspiae portas 8000. stadiorum est, milliaria nostratia 250. Reliqua non est supra 2000. stadiorum, nostratia 62. & semis. Longitudo in mediterranea à Susis Persepolim stadiorum 4200. milliaria nostratia centum & vnum supra triginta.

Hinc